



INTER
#ledereenOveral

Hoorzitting - Conceptnota “Creëren van een regelluw kader voor initiatieven van cohousing voor ouderen”

Wendy Metten, algemeen directeur
Jana De Reu, adviseur wonen en zorg
Inter

20/09/2023



Voorstelling Inter



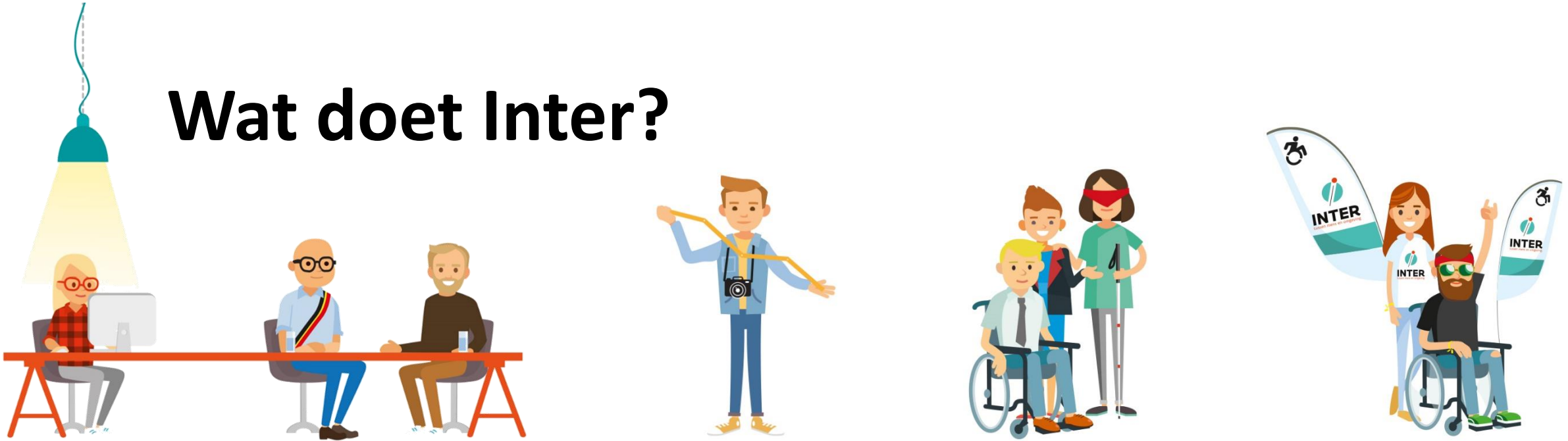
Missie van Inter

#ledereenOveral

Inter bouwt aan een inclusieve samenleving waaraan iedereen volwaardig en zelfstandig kan meedoen: jong, oud, met of zonder beperking en onder alle omstandigheden.

Inter ontwikkelt expertise, levert diensten aan en verbindt overheden, professionals en burgers. Zo zorgen we voor samenhang en werken we samen aan een toegankelijke leefomgeving.

Wat doet Inter?



Screenen – Adviseren – Begeleiden – Informeren – Sensibiliseren
Onderzoeken – Vormen – Netwerken – Evenementen



Wie is Inter?

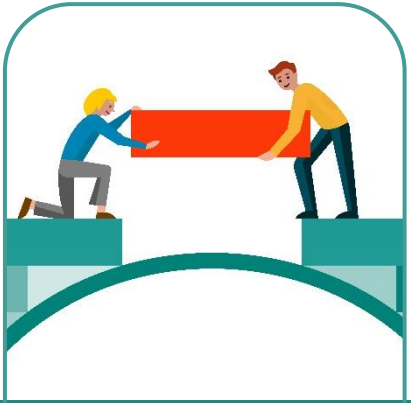


- ▶ Inter is een **onafhankelijk expertisecentrum** in toegankelijkheid en Universal Design en de **beleidsuitvoerende partner** van het Vlaamse toegankelijkheidsbeleid.
- ▶ Inter bestaat uit een **multidisciplinair team** van 40 mensen: architecten, mobiliteitsdeskundigen, ingenieurs, ergotherapeuten, productdesigner, eventmedewerkers, communicatie- en beleidsmedewerkers, administratieve functies ...

Toegankelijkheid



Is de leefomgeving toegankelijk? Toets aan de 6 B's.



Bereikbaar



Bruikbaar



Betreedbaar



Bekend



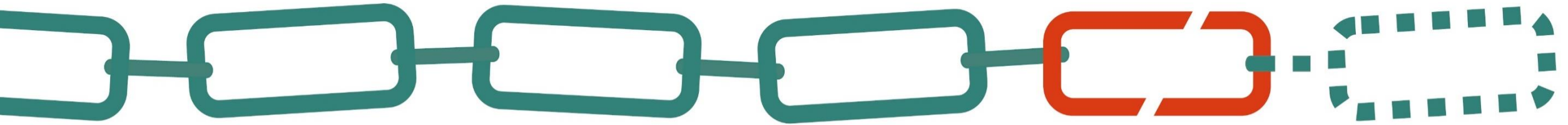
Begrijpelijk



Beschikbaar

Ook betaalbaarheid is belangrijk, maar niet het rechtstreekse werkerrein van Inter.

Een keten is zo sterk als de zwakste schakel



Is één deel niet toegankelijk? Dan is de keten onderbroken. En sluit je mensen uit.

Regelgeving - toegankelijkheidsverordening

▶ Uitgangspunten:

- ▶ Toegankelijkheidsnormen opleggen voor publieke delen van publieke gebouwen (waaronder ook meergezinswoningen, welzijnsgebouwen ...)
- ▶ Stedenbouwkundige verordening:
 - ▶ Regelgeving wordt afgetoetst tijdens procedure aanvraag tot omgevingsvergunning
 - ▶ Normen = enkel op plan afleesbare elementen
- ▶ Verbouwing: enkel toegankelijkheidsnormen voor elementen waaraan werken gebeuren.
 - ▶ Geen werken = geen toegankelijkheidsnormen ≠ keten van toegankelijkheid.

▶ Uitdagingen regelgeving ifv cohousing:

- ▶ Juridische vorm (meergezinswoning / kamerwoning / welzijnsinstelling) bepalend:
 - ▶ Cohousing = kleinschalige projecten (*conceptnota: max. 15 bewoners / koppels*)
= project valt buiten toepassingsgebied van de toegankelijkheidsverordening
= geen toegankelijkheidsnormen van toepassing
- ▶ Indien regelgeving toch van toepassing: enkel publieke delen moeten toegankelijk zijn.
 - ▶ Gevolgen: geen toegankelijkheidsnormen voor private delen (zoals de private slaapruijnte en badkamer).
- ▶ Bestaande woning gebruiken voor cohousing, maar geen werken aan woning
 - ▶ Gevolg: geen toegankelijkheidsnormen van toepassing

Conclusie:

Huidig wettelijk kader biedt onvoldoende zekerheid op een integraal toegankelijke infrastructuur van het cohousingproject

Toegankelijkheid als kwaliteitsvoorwaarde bij cohousing

Conceptnota:

- ▶ “inschrijven als nieuwe woonzorgvorm in Woonzorgdecreet”
- Opportuniteit om toegankelijkheid als kwaliteitsvoorwaarde op te nemen (als erkenningsnorm in Woonzorgdecreet)
 - ▶ “melding van initiatief aan het Agentschap Zorg & Gezondheid”
 - ▶ “toezicht focust o.a. op veiligheid van bewoners: aangepaste infrastructuur”
 - ▶ “tekortkomingen door Zorginspectie vastgesteld: remediëringsplan”
- Raakvlakken met huidige erkenningsnormen voor assistentiewoningen (GAW), centra voor dagverzorging (CDV / CDO) en woonzorgcentra (WZC) ifv toegankelijkheid

Garanderen van een toegankelijke infrastructuur zit reeds in huidige Woonzorgdecreet vervat:

▶ Inhoudelijk:

- ▶ Generieke en specifieke erkenningsnormen die bepaalde toegankelijkheidsnormen opleggen

▶ Procedureel:

- ▶ verplicht advies door Inter voor GAW, CDV/CDO
(opvolging vanaf voorontwerp tot en met indienen omgevingsvergunning)
- ▶ verplicht begeleidingstraject met Inter voor WZC
(opvolging vanaf voorontwerp tot en met oplevering)

Inhoudelijke voorwaarden m.b.t. toegankelijkheid: erkenningsnormen

► Generiek:

Art. 54. De gebouwen van alle nog te ontwerpen woonzorgcentra, uitbreidingen of verbouwingen van woonzorgcentra of delen ervan waarvoor op 1 januari 2017 nog geen stedenbouwkundige vergunning voor de geplande bouwwerkzaamheden is aangevraagd, en verbouwingen van bestaande woonzorgcentra waarvoor een stedenbouwkundige vergunning nodig is na 1 januari 2017, voldoen aan de volgende voorwaarde: **de infrastructuur van het woonzorgcentrum en de omgeving die voor bewoners en bezoekers toegankelijke is, is integraal toegankelijk.** De integrale toegankelijkheid wordt gegarandeerd door bij het ontwerp en de uitvoering rekening te houden met het advies van het agentschap Toegankelijk Vlaanderen, Inter.

Voorbeeld: bijlage 11 (WZC)

Inhoudelijke voorwaarden m.b.t. toegankelijkheid

► Specifiek:

Alle kamers van het gebouw of de gebouwen, vermeld in het eerste lid, voldoen aan al de volgende voorwaarden:

1° een eenpersoonskamer heeft een nettovloeroppervlakte van ten minste 16 m², sanitair niet inbegrepen. Elke eenpersoonskamer beschikt over een aparte, ingerichte sanitaire cel, aangepast aan de behoeften van een rolstoelgebruiker als vermeld in artikel 58, met minstens een toilet, een wastafel en bijbehorende opbergruimte;

17° in alle ruimten die voor de bewoners toegankelijk zijn, worden niveauverschillen, zoals treden, trappen en andere hindernissen, vermeden. Als die niveauverschillen niet vermeden kunnen worden, worden ze ondervangen conform de bepalingen in de stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid en worden ze duidelijk gesignaleerd;

De assistentiewoning, met inbegrip van de sanitaire ruimte, is rolstoeltoegankelijk. Dat houdt in dat er geen drempels zijn aan de ingang van de assistentiewoningen, tussen kamers of bij de toegang naar een terras of andere buitenruimte. De sanitaire ruimte is ruim genoeg om met een rolstoel binnen te rijden en de bewoner indien nodig door een begeleider bij te laten staan. Onder de wastafel mag geen meubilair geplaatst worden. Lichtschakelaars, contactpunten en andere bedieningsknoppen zijn zodanig geplaatst dat ze ook voor een rolstoelgebruiker gemakkelijk bereikbaar zijn.



Toegankelijkheid ingebed in de procedure

Art. 54. De gebouwen van alle nog te ontwerpen woonzorgcentra, uitbreidingen of verbouwingen van woonzorgcentra of delen ervan waarvoor op 1 januari 2017 nog geen stedenbouwkundige vergunning voor de geplande bouwwerkzaamheden is aangevraagd, en verbouwingen van bestaande woonzorgcentra waarvoor een stedenbouwkundige vergunning nodig is na 1 januari 2017, voldoen aan de volgende voorwaarde: de infrastructuur van het woonzorgcentrum en de omgeving die voor bewoners en bezoekers toegankelijke is, is integraal toegankelijk. De integrale toegankelijkheid wordt gegarandeerd door bij het ontwerp en de uitvoering rekening te houden met het advies van het agentschap Toegankelijk Vlaanderen, Inter.

Inter is voorstander van een proactieve aanpak
(structurele knelpunten oplossen in ontwerpfase, alvorens
gebouw wordt gerealiseerd)

Advies van en begeleiding door Inter

- ▶ Toegankelijkheid opnemen in beleidskaders: (erkenning)normen
 - Sensibiliseren: toegankelijkheid is belangrijk
 - Uniformiteit
 - Garanderen van kwaliteit in de praktijk
- ▶ Toegankelijkheid is geen zwart-wit verhaal: geen checklist
 - In gesprek met ontwerper en bouwheer / uitbater van voorziening
 - Op maat: toegankelijkheidsadvies afstemmen op (innovatieve) werkingsprincipes
 - Niet alleen voor persoon met een beperking, maar gebruikscomfort voor iedereen

▶ Huidige aanpak WZC, vastgelegd in toepassingskader:

- ▶ Startoverleg – planbespreking
- ▶ Opvolging plannen tot alle knelpunten zijn opgelost
 - ▶ Verslag structuur:
 - bewijslast dat eerste advies reeds is ingewonnen
 - evaluatie van de toegankelijkheid van het woonzorgcentrum
(op conceptueel en structureel niveau)

Proactieve aanpak
*(structurele knelpunten
oplossen in ontwerpfase,
alvorens gebouw wordt
gerealiseerd)*

- ▶ Opvolging en begeleiding van het project tijdens de uitvoering
- ▶ Eindcontrole: bezoek ter plaatse bij voorlopige oplevering
 - ▶ Eindcontroleverslag: aanwezigheid knelpunten, gevraagde aanpassingen
 - ▶ Communicatiemiddel naar Zorginspectie + Agentschap Zorg & Gezondheid



INTER
#ledereenOveral

Contact

Wendy Metten, algemeen directeur
Jana De Reu, adviseur wonen en zorg

Belgiëplein 1 – 3510 Kermt
T 0032 11 26 50 30

www.inter.vlaanderen

